

Instructie voor de invoerders van de Bevolkingsregisters van de Friese gemeenten over de periode 1850-1939

LET OP: Bij dit project staan er geen vaste aantallen personen op een scan. Bekijk de scan altijd helemaal tot onderaan om er zeker van te zijn dat u alle personen ingevoerd hebt! De volgorde van de kolommen kan per gemeente en per periode verschillend zijn.

Uitgangspunt:

De gevraagde gegevens worden ingevoerd exact zoals ze op de scan staan.

In te voeren gegevens:

Achternaam en Tussenvoegsel:

- Voer de achternaam volledig in.
- Als er " staan, wordt de voorgaande achternaam overgenomen.
- Bij sommige personen staat zowel de gehuwde naam als de meisjes naam. In dat geval hoeft u alleen de meisjes naam over te nemen. Gehuwde naam is te herkennen aan de partner die ook op de pagina vermeld zal staan.
- De tussenvoegsels staan genoemd bij de achternaam, meestal erachter, maar soms ook ervoor. Type het tussenvoegsel in het daarvoor bestemde invoerveld.
- Schrijf tussenvoegsels zoals geschreven op de scan en los deze niet op.

Voornaam en Patroniem:

- In Friesland was het tot in de 20e eeuw gebruikelijk om patroniemen te gebruiken. Een patroniem is de voornaam van iemands vader met een 's' erachter, bijvoorbeeld Jan Pieters de Vries. Het patroniem moet ingevoerd worden in het daarvoor bestemde veld.
- Soms hebben personen meerdere voornamen, die geen patroniem zijn. Die voornamen worden achter elkaar overgenomen in het veld voornaam, gescheiden door een spatie.
- Afkortingen van voornamen (bijvoorbeeld Joh voor Johannes) worden niet 'opgelost'. Men neemt de afkorting exact over. Hierbij wordt een _ (laag liggend streepje) gebruikt om de letters die bij elkaar horen aan elkaar te verbinden.
- Wanneer een naam wordt weer gegeven als P", dan verwijzen de " naar een naam die er boven wordt genoemd. Men neemt dan de voorgaande naam over.
- Als alleen een losse letter wordt geschreven achter een voornaam, zal dit veelal verwijzen naar een patroniem. Neem deze in het daarvoor bestemde veld over.

Bij Geboortedatum:

- De datum wordt in een vast formaat met cijfers weergegeven dd-mm-jjjj. Zo wordt 21 dec 1860 ingevoerd als: 21-12-1860.
- Soms is het jaartal niet voluit geschreven en bestaat deze uit 2 cijfers, bijvoorbeeld 56. Dit moet worden aangevuld tot een 4-cijferig jaartal, dus 1856.
- Wanneer een datum niet compleet is kunnen @'s worden toegevoegd op de lege plaatsen. Bijv. er staat alleen het jaartal 1817. Dit voer je dan in als @@-@@-1817.

Bij Geboorteplaats:

- Afkortingen (bijvoorbeeld R'huizum voor Roordahuizum) van plaatsnamen worden niet 'opgelost' en letterlijk overgenomen van de scan.

- Er staan vaak plaatsen vermeld met hun oude schrijfwijze. Deze neem je in die vorm over.
- Een hulpmiddel is de Friese plaatsnamenlijst op <http://images.tresoar.nl/website/plaatsnamen002.pdf>

Voor alle velden:

- Als er gegevens zijn doorgehaald (en dat komt in bevolkingsregisters heel vaak voor!) dan moeten die toch worden ingevoerd.
- Let op: controleer altijd ook het onderste gedeelte van de scan!
- Woorden als Idem, id, of " wordt niet overgenomen. In zo'n geval wordt in de regel daarboven (of daar weer boven) gezocht naar de eerste uitgeschreven naam en deze wordt ingevoerd.
- Er staat geen vast aantal namen op een pagina. Na invullen van een regel, kan met de tabtoets een nieuwe regel worden toegevoegd, net zo lang tot alle namen van de scan zijn ingevoerd.
- Oude/verouderde schrijfwijzen worden overgenomen zoals ze op de scan staan. Dit om verschillen in interpretatie zoveel mogelijk te voorkomen.
- Diakritische tekens (zoals é, ë, ö) worden wel overgenomen.
- Het is soms moeilijk te onderscheiden of er een y of ij staat op een scan. Voor het AlleFriezen project werken we met de stelregel dat na a,e,o,u altijd een y volgt. Verder gaan we er naar streven dat in de uiteindelijke database geen onderscheid in ij en y zal worden gemaakt. Voer daarom in wat je denkt dat er staat, de naam zal later op beide variaties gevonden kunnen worden.
- Leestekens zoals haakjes of schuine strepen hoeven niet te worden niet ingevoerd.
- Wanneer een teken ontbreekt of onleesbaar is, wordt daarvoor in de plaats een @ ingevoerd.
- Meerdere ontbrekende of onleesbare tekens worden door evenzoveel apenstaartjes vervangen.
- Wanneer een verplicht veld op de scan is leeg gelaten is, dan wordt ##### ingevoerd. Alleen het veld Tussenvoegsel en Patroniem zijn niet verplicht; hier kan met de tabtoets overheen gesprongen worden en mogen dus leeg gelaten worden.

Voor alle scans:

- Als een scan geen te indexerende gegevens bevat (omdat het bijvoorbeeld een onbeschreven pagina of een kaft is), wordt deze aangemerkt als onbruikbaar met de knop onder de invoervelden.
- Als een persoon meer dan eens op een scan voorkomt, wordt deze ook meerdere keren ingevoerd. Later worden verdubbelingen die naar dezelfde scan verwijzen uit de index gehaald.

Checklist bij invoer:

- Heeft u alle namen van de scan ingevoerd?
Let bijvoorbeeld op kinderen wier namen lijken op die van de ouders.
- Heeft u alle jaartallen correct ingevoerd?
Doordat regels dicht op elkaar zijn geschreven kan het zijn dat u een jaartal of geboortedatum per ongeluk dubbel invoert.
Wees alert op 'bekende' namen.
- *Soms worden deze net anders geschreven dan u zou verwachten (denk aan Jacob/Jakob).*